

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 26CoCsp/2/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208451
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8123208451.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Jančíkovej a členov senátu JUDr. Marianny Hirkovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX C. XXX a 2/ D. B., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, obaja zastúpení: E. F. G., advokát, so sídlom H. I. J. B. XXX/XX, XXX XX I., proti žalovanej: Slovenská sporiteľňa a. s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpený Advokátska kancelária K. C. a L. I., so sídlom M. XX, XXX XX N. – K. B. I. K., IČO: XX XXX XXX, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k.: 34Csp/181/2023 – 85 zo dňa 20.03.2025, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcom sumu vo výške 10,- eur.

II. Z r u š u j e rozsudok vo výroku II., ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v súvisiacich výrokoch III. a IV. o nárokoch strán sporu na náhradu trov konania a vec sa v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k.: 34Csp/181/2023 – 85 zo dňa 20.03.2025 v I. výroku uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom sumu vo výške 10,- EUR, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, v II. výroku v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, v III. výroku priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %, s výnimkou trov konania uvedených vo výroku IV. tohto rozsudku a v IV. výroku priznal žalovanej nárok na náhradu trov pojednávania konaného dňa 22.10.2024 voči žalobcom v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku

2. Žalobcovia sa žalobou doručenu súdu dňa 7.9.2023 domáhali voči žalovanej zaplata sumy 300,- EUR titulom primeraného finančného zadostučinenia, keďže rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/135/2019 zo dňa 8. apríla 2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/135/2019 z 27.11.2020 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/5/2021 zo dňa 29. apríla 2021, bolo rozhodnuté, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.11.2009 v bode 5, časti II. Záverečné ustanovenia v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ je neprijateľná. Keďže žalobcovia boli nútení brániť porušenie svojich spotrebiteľských práva, vznikol im nárok na primerané finančné zadostučinenie (ďalej aj „PFZ“), pričom výšku uplatneného nároku v žalobe odôvodnili tým, že žalovaná v zmluve o splátkovom úvere použila neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorú súd prvej inštancie na základe ich žaloby určil za neprijateľnú.

3. Žalobcovia k žalobe pripojili listiny – rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/135/2019 zo dňa 8. 4. 2020, opravné uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/135/2019 zo dňa 27.11.2020 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/5/2021 zo dňa 29. 4. 2021.

4. Žalovaná k žalobe uviedla, že žalobnú požiadavku v tomto konaní nemožno označiť inak ako neobhájiteľné šikanovanie veriteľského subjektu. Podľa žalovanej by súd z vlastnej iniciatívy mal vykonať aj šetrenia za účelom posúdenia žalobného nároku v kontexte kritérií dobrých mravov a zákazu šikany, pričom poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax (uzn. US SR sp. zn. PL. ÚS 1/2018 zo dňa 24.1.2018). Žalovaná tiež vzniesla námietku premlčania práva na zaplatenie zadosťučinenia s poukazom na názory Ústavného súdu SR (sp. zn. II. ÚS 249/2023 zo dňa 10.5.2023), ako aj Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 5Cdo/265/2009, sp. zn. 2Cdo/194/2011).

5. Ďalej žalovaná namietala, že žaloba trpí nespĺnením základných procesných povinností tvrdenia a dôkazu vo vzťahu k skutočnostiam, ktoré sú významné z hľadiska aplikácie relevantnej hmotnoprávnej normy, najmä čo sa týka samotnej podstaty zadosťučinenia (satisfakcie), keďže nebolo totiž prednesené žiadne presvedčivé tvrdenie o konkrétnej ujme, ktorú mali žalobcovia utrpieť, resp. ktorá im mala hroziť, a ktorá by mal byť žalovanou prostredníctvom inštitútu zadosťučinenia odškodnená. Žaloba tak podľa žalovanej neobsahuje ani konkrétne skutočnosti, čomu má byť učené zadosť, ale ani akékoľvek tvrdenia na prípadné iné kritériá, na základe ktorých by prípadne bolo možné ustáliť určitú výšku satisfakčného nároku (napr. povaha a závažnosť konania, ktoré nám bolo vytknuté, jeho trvanie a následky, a pod.). Inými slovami, podľa žalovanej žalobcovia sami vôbec netušia, prečo by im malo patriť zadosťučinenie v požadovanej výške, a nevedia ho v tomto smere adekvátne odôvodniť; výšku uplatneného nároku si jednoducho vykonštruovali.

6. V závere žalovaná poprela všetky skutkové a iné tvrdenia a navrhla vykonať dôkaz výsluchom žalobcov.

7. Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu:

- rozsudkom 29Csp/135/2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.5.2021, súd mimo iného rozhodol: „Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 16.11.2009 v bode 5, časti II. Záverečné ustanovenia, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka“ je neprijateľná.“

- z pripojeného spisu sp. zn. 29Csp/135/2019 vyplynulo, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/32/2022 zo dňa 30. januára 2023 mimo iného bolo rozhodnuté, že „zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere zo dňa 16.11.2009 v časti I. Základné podmienky, bod 1., v znení: "Spracovateľský poplatok: 122,78 eur (3.698,87 Sk) uhradený pri uzatvorení úverovej zmluvy z prostriedkov úveru a poplatok za správu úveru: 1,99 eur (60,- Sk) mesačne odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy", je neprijateľná.“

- z výsluchu žalobkyne 1/ vyplynulo, že na tunajšom súde vedie približne 4 súdne konania proti bankám.

- z pripojeného spisu a z nesporných vyjadrení strán sporu vyplýva, že zmluva o splátkovom úvere bola uzatvorená dňa 16.11.2009 a teda nárokov v zmysle tzv. základného konania sa žalobcovia domáhali po cca 10 rokoch od uzatvorenia zmluvy. Titulom zmluvy o splátkovom úvere bol žalobcom poskytnutý úver vo výške 6.000,- eur.

8. Súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie vypočítaním žalobcu 2/, pretože otázku ujmy spôsobenej žalobcom mal za vyriešenú v zmysle výsluchu žalobkyne 1/, návrh na vykonanie dokazovania výsluchom žalobcu 2/ považoval za nadbytočný a zároveň prihliadal aj na zdravotný stav žalobcu 2/, keďže z lekárskej správy z 13.3.2025 (vyhotovenej K. K. N.) vyplynulo, že žalobca 2/ vzhľadom k jeho psychickému stavu z dlhodobého hľadiska nie je spôsobilý náležitej účasti na súdnom konaní, nakoľko to môže významnou mierou zhoršiť jeho psychický stav, ako aj priebeh jeho liečby.

9. Zistený skutkový stav a nárok uplatnený žalobcom súd prvej inštancie posúdil podľa ust. § 53 ods. 1 a 3 zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. zákona o ochrane spotrebiteľa.

10. Vo všeobecnosti súd prvej inštancie poukázal, že z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že nárok na finančné zadosťučinenie vznikne, ak si spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej či už týmto zákonom alebo osobitným predpisom a to voči tomu, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti (napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve a pod.). Vo vzťahu k výške (resp. rozsahu) nároku na finančné zadosťučinenie zákon určuje len kritérium primeranosti a neustanovuje už žiadne iné kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zohľadniť.

11. K nároku na finančné zadosťučinenie, jeho výške a ostatným skutočnostiam vzťahujúcim sa k tomuto nároku súd prvej inštancie poukázal na rozhodovaciaj prax súdov vyššej inštancie a to na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017 zo dňa 04. mája 2017, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30. januára 2019 a uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2022, sp. zn. 7 Cdo 92/2021.

12. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalobcovia boli úspešní v základnom konaní (úspešne uplatnili porušenie práva alebo povinnosti, keď súd judikoval v prospech žalobcov konkrétny nárok z porušenia takéhoto práva alebo povinnosti - určenie neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok) a z tohto dôvodu im vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ktorý im priznal vo výške 10,- EUR (za 1 x NPZ). Súd prvej inštancie pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal aj z okolností tohto konkrétneho prípadu (nároky zo zmluvy uplatnené cca po 10 rokoch, istina úveru vo výške 6.000,- eur, žalobcovia si obdobné nároky uplatňujú vo viacerých konaniach, v konaní určená aj druhá NZP, avšak nárok v tomto konaní neuplatnený). Keďže zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, podľa názoru súdu prvej inštancie umožňuje mu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade PFZ ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), preto je potrebné podľa súdu prvej inštancie vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške, avšak žalobcovia v tomto spore mimo porušenia povinnosti v základnom konaní žiadne iné rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce výšku žiadaného PFZ ani len netvrdili a rovnako takéto skutočnosti nevzišli ani z výsluchu žalobkyne 1/.

13. Súd prvej inštancie takto priznanú sumu považoval v celom rozsahu za primeranú, a to za stavu, že cieľom inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívne odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia recidívy porušovania spotrebiteľských práv. Priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia vo vzťahu k žalobcom ako spotrebiteľovi nepredstavuje podľa súdu prvej inštancie neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Priznanú sumu finančného zadosťučinenia pritom považuje súd prvej inštancie aj za vyrovnanie ujmy žalobcom ako spotrebiteľovi, ktorá je akousi satisfakciou za stav vyvolaný žalovanou a zároveň priznaním primeraného finančného zadosťučinenia došlo aj k naplneniu odradzujúcej funkcie žalovanej od porušovania práv spotrebiteľov.

14. K námietkam žalovanej vo vzťahu k uplatnenému nároku odkázal súd prvej inštancie na vyššie uvedenú argumentáciu, pričom na doplnenie dodal, že sa pri určovaní nároku a výšky PFZ sa stotožnil s jeho námietkou, že je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Námietku premlčania nepovažoval súd prvej inštancie za dôvodnú, keďže premlčacia doba v prípade uplatneného nároku titulom § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa začína plynúť odo dňa úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti voči tomu, kto za také porušenie zodpovedá, a teda odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým je judikované predmetné porušenie.

15. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a 256 ods. 2 CSP, a to v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa zásady úspechu v spore a zásady procesnej zodpovednosti za zavinenie (separácia trov konania vzniknutých zavinením procesnej strany). Keďže žalobcovia boli v spore plne úspešní majú vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorý im súd priznal, s výnimkou nižšie špecifikovaných trov konania, ktoré procesne zaviniili žalobcovia. Trovy konania v podobe trov pojednávania konaného dňa 22.10.2024 podľa súdu prvej inštancie procesne zaviniili žalobcovia, pričom tieto trovy by inak nevznikli, keďže pojednávanie bolo pôvodne odročené za účelom výsluchu žalobcov, pričom títo sa na pojednávanie nedostavili a ospravedlnili sa až priamo na pojednávaní prostredníctvom svojho advokáta. Súd prvej inštancie poukázal, že žalobcovia síce súdu dodatočne sčasti preukázali, že zo zdravotných dôvodov sa pojednávania nezúčastnili (uvedené preukázali len vo vzťahu k žalobkyni 1/), avšak tieto dôvody mohli aj žalovanej oznámiť už v predstihu a žalovaná tak nemusela na pojednávanie cestovať. Konanie žalobcov (zavinené porušenie procesnej povinnosti) tak malo podľa súdu prvej inštancie za následok trovy, ktoré protistrana vynaložila zbytočne.

16. Proti rozsudku súdu prvej inštancie žalobcovia podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti výroku II. a výroku IV. z dôvodov nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 písm. f) a h) CSP). V odvolaní žalobcovia poukázali, že žalobu podali v nadväznosti na súdne konanie, v ktorom boli o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky úspešní. Po citácii ust. čl. 169 ods. 1, čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len ZFEÚ), čl. 39 Charty základných práv Európskej únie a čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice 93/13/EHS žalobcovia zdôraznili princíp zvýšenej súdnej ochrany spotrebiteľa, z ktorého vyplýva, že súdom členských štátov Únie bolo k naplneniu tohto cieľa zverené oprávnenie skúmať povahu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách z úradnej moci. Priznanie PFZ vo výške spolu 10,- eur považujú žalobcovia za ponížujúce a dehonestujúce zákonný inštitút PFZ a spotrebiteľské právo ako celok. Odôvodnenie rozsudku je podľa žalobcov založené na logicky nepreviazaných myšlienkach, ba priamo si odporujúcich, ide o nekonzistentné odôvodnenie, ktoré v niektorých častiach vyznievajú až ako paródia na inštitút PFZ, a ako celok, ide o reťazec prázdnych tautológií. Žalobcom z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že čím väčšiemu počtu porušení spotrebiteľského práva spotrebiteľ úspešne čelí, tým menšie PFZ mu patrí a taktiež súd prvej inštancie odôvodňuje priznanie PFZ len vo výške 10,- eur aj tým, že žalobu v základnej veci sme podali po desiatich rokoch. Hoci súd prvej inštancie sa v odôvodnení odvoláva na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, ktorý správne cituje, ale ho v skutočnosti v napadnutom rozsudku neaplikuje.

Žalobcovia tiež zdôraznili, že súd prvej inštancie nesprávne konštatuje, že hypotéza právnej normy § 3 ods. 5 veta tretia zák. č. 250/2007 Z. z. vyžaduje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu, keďže hypotéza, ale ani žiadna iná právna norma, takúto požiadavku neobsahuje. Taktiež žalobcovia nesúhlasia so záverom súdu prvej inštancie, že suma 10,- eur plní satisfakčnú a sankčnú funkciu, že má odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom a že poskytuje vyšší stupeň ochrany. Rozhodujúcimi skutočnosťami, pre vznik nároku na PFZ, je podľa žalobcov výsledok konania v základnej veci s jeho odôvodnením. K neproporcionálne nízkej sume PFZ žalobcovia poukázali na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20CoCsp/41/2023 zo dňa 26.3.2024, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok Okresného súdu Prešov, ktorým bolo priznané PFZ vo výške 5,- eur.

Čo sa týka odvolania proti IV. výroku rozsudku (separátne trovy) žalobcovia citovali ust. § § 178 ods. 1 CSP a opätovne poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019. Žalobcovia ďalej uviedli, že súdu prvej inštancie je zo svojej činnosti známe, že výsluchy spotrebiteľov v konaniach o PFZ sú neúčelné, nakoľko tomuto inštitútu a jeho právnej úprave nerozumejú a preto sa nechávajú zastupovať kvalifikovanými zástupcami a v prevažnej väčšine prípadov zástupcami, ktorí ich zastupovali v základnej veci a spotrebiteľom odporučili aj podanie žaloby o PFZ, v rámci povinnosti starať sa o klienta s náležitou odbornou starostlivosťou. O neúčelnosti výsluchu žalobkyne svedčia podľa žalobcov aj položené otázky a odpovede na ne pri pojednávaní uskutočnenom dňa 20.3.2025. K pojednávaniu konaného dňa 20.3.2025 žalobcovia uviedli, že boli zástupcom zastúpení a požiadali o ospravedlnenie ich neúčasti, keďže obaja sú chorí, s psychiatrickými diagnózami a výsluch žalobkyne 1/ nemal z vecného hľadiska pre súd žiadnu informačnú hodnotu a všetky relevantné informácie mohol súd prvej inštancie získať od nášho zástupcu a zo spisového materiálu. Žalobcovia sa domnievajú, že sú tu podmienky na nepriznanie náhrady separátnych trov aplikáciou § 257 CSP.

Žalobcovia navrhli odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a vo výroku IV. rozsudok zmeniť a náhradu trov pojednávania konaného dňa 22.10.2024 žalovanej nepriznať.

17. Proti rozsudku súdu prvej inštancie žalovaná podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti výroku I. a výroku III. z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP], došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) s rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

Podľa žalovanej súd prvej inštancie ponechal nepovšimnutými a bez adekvátnej odpovede viaceré zásadné argumenty, ktoré predniesla v rámci obrany proti žalobnému nároku, a to v otázkach jeho premlčania, pričom s poukazom na rozhodovaciu prax súd prvej nevyjadril relevantné stanovisko, nevyrovnal sa s nimi a najmä neobjasnil, prečo ich nepovažoval za správne alebo významné. Napadnutý rozsudok je tak podľa žalovanej v neprekonateľnom konflikte s povinnosťou súdu vyrovnať sa s argumentmi sporovej strany, a to tak, že sa s nimi buď stotožní alebo ich vyvráti.

Napadnutý rozsudok je v otázke premlčania vystavaný na právnom názore, že nárok na zaplatenie pri meraného finančného zadosťučinenia (podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) sa začína premlčovať až okamihom právoplatného judikovania porušenia spotrebiteľského práva. Proti tomuto právnomu názoru žalovaná predniesla komplexnú obranu založenú na argumente jeho neprekonateľného protirečenia s možnosťou súčasného uplatnenia nároku z porušenia spotrebiteľského práva a nároku na zaplatenie zadosťučinenia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/107/2021 zo dňa 28. 02. 2023). Podľa žalovanej ak by totiž právoplatnosť rozsudku, ktorým je konštatované porušenie práva alebo povinnosti na ujmu spotrebiteľa, mala byť podmienkou nároku na zaplatenie zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., viedlo by to k neudržateľnému výsledku, že v prípade sporu, v ktorom by oba takéto procesné nároky boli uplatnené súčasne, v rozhodujúcom čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie (§ 217 ods. 1 CSP) by pre priznanie satisfakčného nároku ešte nemohla byť splnená predmetná podmienka právoplatného sporového úspechu spotrebiteľa. Satisfakčný nárok teda musí podľa žalovanej nevyhnutne vzniknúť, a zároveň začať sa premlčovať, už pred podaním žaloby, ktorou dochádza k jeho uplatneniu.

V tejto súvislosti žalovaná zvýraznila pravidlá, na ktorých sa ustálila rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít pri posudzovaní premlčania nároku na peňažné zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože považuje za prirodzené, že právne závery sformulované v otázke satisfakčných nárokov z ochrany osobnosti by mali byť „použiteľné“ aj v oblasti ochrany spotrebiteľa. V tomto smere žalovaná zdôraznila, že súd prvej inštancie neuviedol žiaden presvedčivý argument, v čom by mala spočívať „výnimočnosť“ satisfakčného nároku § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa v porovnaní s inými satisfakčnými nárokmi podľa Občianskeho zákonníka, takže by preň malo byť potrebné „vytvoriť“ úplne nový a nezávislý okruh pravidiel. Rozhodujúcim kritériom podľa žalovanej má byť, naopak, monetárna povaha satisfakcie, ako výstižne postuloval Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. v uznesení sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17. 02. 2011 alebo v rozsudku sp. zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27. 11. 2012 (R 58/2014). Okamih právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorým je konštatované porušenie práva alebo povinnosti, je síce objektivizovateľný (t. j. je možné určiť, kedy nastane právoplatnosť), ale podľa žalovanej to neznamená, že je aj objektívnym v zmysle nezávislosti od vôle subjektu, o premlčanie práva ktorého ide. Podľa Ústavného súdu SR (sp. zn. II. ÚS 249/2023 zo dňa 10. 05. 2023) „začiatok plynutia premlčacej doby vo všeobecnosti nemôže byť závislý od vôle subjektu.“ Preto žalovaná poukázala, že opačný prístup znamená, že začiatok plynutia premlčacej doby by sa stal závislým na subjektívnom rozhodnutí spotrebiteľa iniciovať súdne konanie, v ktorom uplatní porušenie práva alebo povinnosti, a dokonca, ak by taká žaloba nebola vôbec podaná, premlčacia doba satisfakčného nároku by nikdy nezačala plynúť, čo je v priamom rozpore s jasným a kategorickým pravidlom o premlčovaní všetkých majetkových práv (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Keďže porušením povinnosti, o ktorom bolo rozhodnuté v prvoinštančnom konaní na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Csp/135/2019 a v nadväzujúcom odvolacom konaní na Krajskom súde v Prešove, boli nedostatky určitého konkrétneho obsahu zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 16. 11. 2009, rozhodujúcim okamihom pre posudzovanie premlčania satisfakčného nároku mohlo byť podľa žalovanej len jej uzavretie, teda premlčacia doba potom začala plynúť nasledujúceho dňa 17. 11. 2009 a skončila

uplynutím troch rokov – dňa 17. 11. 2012, žaloba však bola podaná až dňa 07. 09. 2023 (takmer 11 rokov neskôr!), takže došlo k premlčaniu nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, čo v spojení s námietkou premlčania žalovanej malo rezultovať do plného zamietnutia žalobného návrhu.

Žalovaná skoncentrovala svoje tvrdenia a argumenty do úplne jednoduchej právnej otázky – môže spotrebiteľ súčasne uplatniť nárok z porušenia spotrebiteľského práva (napr. na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo na určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov) s nárokom na zaplatenie finančného zadosťučinenia z takého porušenia? A keďže odpoveď na túto otázku je bezo sporu kladná, pre žalovanú to zároveň znamená, že právoplatné judikovanie porušenia spotrebiteľského práva nemôže mať také účinky, aké mu priznal napadnutý rozsudok. Podľa žalovanej súd prvej inštancie rozhodne nebol oprávnený uspokojiť sa s povrchným a neobjasneným konštatovaním „je to tak“, naopak, mal sa starostlivo zapodievať námietkami žalovanej a presvedčivo a s použitím racionálnej právnej argumentácie objasniť, prečo by nemali mať sporovú relevanciu.

Žalovaná navrhla odvolaciemu súdu, aby v napadnutom rozsahu rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 34Csp/181/2023-85 zo dňa 20. 03. 2025 zrušil, a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcovia nesúhlasili s argumentáciou žalovanej o premlčaní nároku na PFZ, podľa ktorej by k premlčaniu došlo ešte počas trvania záväzkového vzťahu a dokonca pred samotným úspešným uplatnením na súde. Hypotetickú vznesenú námietku premlčania, ktorú žalovaná odôvodňuje uplynutím viac ako troch rokov od uzavretia zmluvy, považujú žalobcovia vzhľadom na zmysel a gramatický výklad ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa za špekulatívnu v snahe poprieť ich legitímny nárok. Vo veci posudzovanej Ústavným súdom SR sp. zn. II. ÚS 249/2023, na ktorú poukázala žalovaná v odvolaní, táto sa absolútne netýkala inštitútu PFZ v spotrebiteľskom práve, ale nároku poškodeného z dopravnej nehody.

K výške priznaného PFZ žalobcovia poukázali, že žalovaná dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu, a to aj v súčasnosti napriek početným rozsudkom vydaných proti žalovanej, teda je možné pri úvahách o PFZ podľa žalobcov zohľadňovať v neprospech dodávateľov, v ich postupoch voči spotrebiteľom, tzv. špeciálnu recidívu dodávateľov. Žalobcovia zdôraznili, že sankcia spočívajúca len v symbolickej sume PFZ, tak ako to učinil súd prvej inštancie, určite nezodpovedá požiadavke čl. 23 Smernice 2008/48 na účinné, primerané a odradzujúce sankcie. Žalobcovia tiež poukázali na ust. § 24 ods. 1 a § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a článok 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 s tým, že PFZ vo výške 10,- eur je absolútne neprimerané aj s ohľadom na výšku sankcií (pokúť až do výšky 50 000,- eur), ktoré podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa alebo zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom je oprávnená dodávateľovi uložiť Slovenská obchodná inšpekcia alebo Národná banka Slovenska. Žalobcovia príkladom poukázali na najnovšie právoplatné rozhodnutia vo veciach primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré máme k dispozícii, ktorými neboli priznané sumy iba v symbolickej výške (rozsudky odvolacieho súdu č. k. 18CoCsp/2/2024–150 zo dňa 27.06.2024, č. k. 12CoCsp/5/2024–104 zo dňa 16.04.2024, č. k. 18CoCsp/11/2022–238 zo dňa 31.01.2023, č. k. 3CoCsp/46/2022-128 zo dňa 01.02.2023, sp. zn. 8CoCsp/19/2021 zo dňa 31.01.2022, č. k. 5CoCsp/7/2023-158 zo dňa 23.02.2023, č. k. 1CoCsp/22/2023-289 zo dňa 10.10.2023). Žalobcovia poukázali aj na ďalšie rozhodnutia - rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/237/2021 zo dňa 30.03.2023, rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 14C/295/2014, zo dňa 24.09.2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/471/2015, zo dňa 28.06.2016 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/127/2017, zo dňa 30.01.2019, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn.: 10CoCsp/98/2022 zo dňa 25.01.2023, rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6CoCsp/46/2024-102 zo dňa 15.04.2025, rozsudok Mestského súdu Košice sp. zn. 24Csp/101/2023 zo dňa 22.02.2024 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 9CoCsp/22/2024-140 zo dňa 07.08.2024 a rozsudok Okresného súdu Bardejov č. k. SK-2Csp/26/2023-102 zo dňa 30.01.2024 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 13CoCsp/28/2024-140 zo dňa 05.11.2024.

19. Žalovaná pred rozhodnutím odvolacieho súdu dňa 30.9.2025 doručila vyjadrenie, v ktorom v prvom rade žiadala, aby odvolací súd neodmietol zapodievať sa jej vyjadrením, hoci doručenom po uplynutí

lehoty na vyjadrenie k odvolaniu, keďže právna argumentácia strany nie je prostriedok procesného útoku ani obrany.

K žalobcom uplatnenému odvolaciemu dôvodu údajne nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaná uviedla, že v skutočnosti žalobcovia neuviedli žiadne konkrétne skutočnosti, ktorými by mal byť naplnený, keďže súd prvej inštancie stanovil výšku zadosťučinenia na základe tzv. voľnej úvahy, pričom presne objasnil, aké kritériá pritom zohľadnil. Žalobcovia podľa žalovanej nepredniesli žiadnu námietku, v čom by tieto kritériá mali byť v rozpore s relevantnou hmotnoprávnou normou. Žalovaná zdôraznila, že zadosťučinenie nemá slúžiť na náhradu takej ujmy (najmä hmotnej škody alebo bezdôvodného obohatenia), ktorej reparácia je predmetom iných právnych inštitútov. Satisfakciou sa sleduje výlučne zavŕšenie ochrany poskytnutej spotrebiteľovi, takže je pojmovo vylúčené, aby sa akokoľvek prekrývala alebo stotožňovala s iným právom z iného právneho inštitútu, ktoré spotrebiteľovi vzniklo v dôsledku toho istého porušenia zo strany veriteľa. Aj keď judikatúra najvyšších súdnych autorít väčšinou presadzuje, že podmienkou satisfakčného nároku nie je vznik nemateriálnej ujmy, nič to nemení na zásadnej skutočnosti, že sa ním môže kompenzovať výlučne nemateriálna ujma, resp. jej hrozba, a že prípadný fakt absencie takejto ujmy predstavuje významné hľadisko pre stanovenie výšky zadosťučinenia. V takejto situácii predstavuje štandardná výška zadosťučinenia, ktorú súdy priznávajú za určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, približne 50,- eur.

Súd prvej inštancie podľa žalovanej tiež správne reflektoval, že žalobcovia sa opakovane domáhajú tohto typu nároku voči rôznym veriteľským subjektom, a to spravidla za rovnakých skutkových a právnych okolností. Zadosťučinenie teda nemá poskytovať spotrebiteľovi opakovaný zdroj príjmu ani motiváciu iniciovať sériu sporov, pretože žalovaná považuje právnu úpravu zameranú výlučne na kompenzáciu skutočnej alebo hroziacej nemajetkovej ujmy spotrebiteľa a zakladá právo na jednorazové, primerané plnenie odráža závažnosť konkrétneho porušenia. Opakované, či dokonca „podnikateľské“ uplatňovanie nároku na finančné zadosťučinenie – najmä v prípadoch formálnej ujmy – preto popiera účel tohto právneho inštitútu, vedie k neprimeranej disproporcii medzi skutočnou ujmovou a získaným plnením, a v neposlednom rade zaťažuje aj súdnu sústavu na úkor omnoho dôležitejších sporov a iných právnych vecí.

V závere svojho vyjadrenia žalovaná vyzdvihla zásadný význam právnej istoty z hľadiska, že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu, a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. K uvedenému poukázala, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 7Csp/73/2022-236 zo dňa 13. 12. 2023, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 22CoCsp/11/2024-290 zo dňa 27. 06. 2024, bolo pritom tým istým žalobcom v spojitosti s určením neprijateľných tých istých dvoch zmluvných podmienok, len v inom zmluvnom vzťahu, priznané zadosťučinenie vo výške 100,- eur a tiež, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 18Csp/69/2023-111 zo dňa 08. 11. 2023, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1CoCsp/9/2024-160 zo dňa 14. 05. 2024, bolo tým istým žalobcom v spojitosti s určením neprijateľnosti jednej zmluvnej podmienky, len v inom zmluvnom vzťahu, priznané zadosťučinenie vo výške 50,- eur.

Žalovaná preto trvala na návrhu, aby odvolací súd zrušil v napadnutom rozsahu rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 34Csp/181/2023-85 zo dňa 20. 03. 2025, a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu, ako aj stranám sporu a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné v časti potvrdiť a v časti zrušiť.

21. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcov opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúce

práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak sa na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

22. „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

23. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 300,- eur titulom úspešného uplatnenia (bránenia) svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29Csp/135/2019 a to v časti, v ktorej boli úspešní po prvom rozhodnutí súdu prvej inštancie rozsudkom zo dňa 8. apríla 2020 o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

24. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v konaní bolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Tvrdenie žalobcov o úspechu v základnom konaní bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/135/2019 zo dňa 8. apríla 2020 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 29Csp/135/2019 z 27.11.2020, ktorým súdu prvej inštancie určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.11.2009 v bode 5, časti II. Záverečné ustanovenia v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ je neplatná. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/5/2021 zo dňa 29. apríla 2021 bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane výroku o určení neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť dňa 28.5.2021.

25. Za stavu, keď rozsudkami Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/135/2019 zo dňa 8. apríla 2020 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/5/2021 zo dňa 29. apríla 2021 došlo k vyhovneniu žaloby v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v dôsledku prijatých záverov, že cieľom dojednania o výlučnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka zo strany žalovaného bolo znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa na vzniknutý právny vzťah, sa odvolací súd stotožňuje so súdom prvej inštancie, že v tejto veci základ nároku je daný. Bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenie práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcom požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

26. Pred súdom prvej inštancie, ale aj v odvolacom konaní žalovaná namieta, že nárok žalobcov na primerané finančné zadosťučinenie je premlčaný. Podľa žalovanej rozhodujúcim okamihom pre posudzovanie premlčania satisfakčného nároku má byť uzavretie zmluvy, ktorej nedostatky zakladajúce porušenie spotrebiteľských práv boli konštatované rozhodnutím súdu.

27. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením otázky premlčania nároku žalobcu súdom prvej inštancie, nakoľko jediným predpokladom na uplatnenie tohto nároku je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Otázka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola vysvetlená v rozhodnutí NS SR sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.09.2016 alebo 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019. Nielen judikatúra Najvyššieho súdu, ale aj Zákon o ochrane spotrebiteľa v ustanovení § 3 ods. 5 poslednej vety výslovne stanovuje, že jedinou podmienkou pre priznanie finančného zadosťučinenia je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

28. V prejednávanej veci premlčacia doba na uplatnenie tohto nároku nemohla začať plynúť skôr, a vôbec nie od momentu uzavretia zmluvy, ako sa domnieva žalovaná. Až moment „úspešného uplatnenia“ je *conditio sine qua non* pre súdne uplatnenie tohto nároku. Podľa právnych úvah žalovanej by nárok na primerané finančné zadosťučinenie bol skôr premlčaný ešte ako vôbec by takéto porušenie bolo judikované alebo vôbec zistené, resp. by došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Práve judikovanie či už povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie alebo neprijateľnosti zmluvnej podmienky je objektívnou okolnosťou pre začatie plynutia premlčacej doby. Počiatok teda vôbec nie je závislý na subjektívnom rozhodnutí spotrebiteľa.

29. „Eurokonformným a k slabšej strane spotrebiteľského vzťahu náležite ústretovým je taký výklad, pri ktorom splnením podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúcej právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., je vyslovenie sa súdom o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa aj vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej“ (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/31/2020, publikované ako judikát R 30/2023, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/193/2022 zo dňa 14.12.2023).

30. Zároveň odvolací súd dodáva s odkazom napr. na rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 22CoCsp/44/2022 zo dňa 15.12.2022, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný a až následne ako úspešný si môže uplatniť právo na primerané finančné zadosťučinenie. Zo žiadneho právneho predpisu teda nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie.

31. „Nevylučuje sa ani možnosť, že by sa spotrebiteľ domáhal jednou žalobou súčasne ochrany svojho práva a priznania finančného zadosťučinenia. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spotrebiteľa spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou.“ (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023)

32. Podľa odvolacieho súdu teda nie je vylúčené, aby spotrebiteľ sa v jednom konaní domáhal nielen vyslovenia porušenia svojich spotrebiteľských práv, ale zároveň aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia, čo však neznamená, že nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je uplatnený predčasne. V takom prípade, pokiaľ žalobca tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje aj primerané finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu toto priznané bude a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa, musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý. Žalobca je pánom sporu, a ten určuje, čo je a čo nie je predmetom konania. V prejednávanom spore rozhodnutie Okresného súdu Prešov č. k. 29Csp/135/2019-69 zo dňa 8.4.2020 v spojení opravným uznesením a s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoCsp/5/2021-204 zo dňa 29.4.2021 v časti o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky nadobudlo právoplatnosť dňa 28.5.2021, počnúc nasledujúcim dňom mohli žalobcovia svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie uplatniť na súde. Žaloba bola súdu doručená 7.9.2023, preto odvolacia námietka premlčania prednesená žalovanou nie je dôvodná.

33. Čo sa týka výšky priznaného finančného zadosťučinenia, odvolací súd je toho názoru, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v

nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovanou, na základe ktorého by žalobcom ako spotrebiteľom ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti, týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už čo i len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy.

34. Ani analogicky nemožno aplikovať ustanovenie § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže Zákon o ochrane spotrebiteľa žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorým môže privodiť ujmu spotrebiteľovi, je potrebná určitá intenzita.

35. Odvolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zverejnené ako R 48/2022 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 4/2022, ktorého právna veta znie: „Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu.“ (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2022, sp. zn. 7Cdo/92/2021). Teda z uvedeného vyplýva, že výška finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, pričom nie sú stanovené žiadne kritéria pre určovanie jeho výšky. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Odvolací súd tiež poukazuje, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že primerané finančné zadosťučinenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru odvolacieho súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Uvedené závery plne korešpondujú s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019.

36. Odvolací súd je tiež toho názoru, že poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán sporu má byť vyvážené a nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu spotrebiteľa. V dôsledku konania žalovanej žalobcovia museli chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Odvolací súd tiež pripomína, že žalobcovia neboli jediným spotrebiteľom, ktorý sa domáhal či už vydania bezdôvodného obohatenia alebo určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky (rozsudky všeobecných súdov zverejnené na portáloch slov-lex.sk alebo na Ministerstva spravodlivosti SR), a teda aj žalovaná, ak by dobrovoľne upustila od nedovoleného konania a prejavila voči svojim klientom čestnosť a snahu napraviť protiprávny stav, k súdnym konaniam vedených zo strán spotrebiteľov by vôbec nemuselo dochádzať.

37. Odvolací súd nevidí žiaden dôvod, prečo by podanie žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia malo predstavovať „neobhájiteľné šikanovanie veriteľského subjektu“. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia má charakter sankcie, ktorá má postihovať toho, kto vo vzťahu k spotrebiteľovi postupoval v rozpore so zákonom, pričom v tejto veci záver o porušení spotrebiteľského práva zo strany žalovanej bol v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaný.

38. Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia musí odôvodnenie rozhodnutia o priznanej výške byť presvedčivé. Výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Výška primeraného finančného zadosťučinenia je posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby, pričom pri určení kvantifikácie nároku by sa

podľa odvolacieho súdu mohli zohľadniť aj okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

39. Vzhľadom na porušenie spotrebiteľských práv žalobcov zo strany žalovanej, sa priznanie finančného zadosťučinenia javí odvolaciemu súdu ako dôvodné, však nie v sume 10,- eur, ktorú nepovažoval za dostatočne odradzujúcu pre žalovanú k ďalšiemu prípadnému porušovaniu predpisov spotrebiteľského práva. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu povahu pre dodávateľa a má poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi.

40. Súd prvej inštancie vychádzal z okolností tohto prípadu a poukázal, že nároky zo zmluvy boli uplatnené cca po 10 rokoch, istina úveru bola vo výške 6.000,- eur, žalobcovia si obdobné nároky uplatnili vo viacerých konaniach a že v konaní bola určená aj druhá NZP, avšak nárok v tomto konaní uplatnený nebol. Odvolací súd poukazuje, že napriek ust. § 186 ods. 1 CSP a napriek tomu, že si súd prvej inštancie pripojil súdny spis Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/135/2019, čo sa týka zisteného skutkového stavu, súd prvej inštancie skonštatoval len, že v konaní vedenom pod sp. zn. 29Csp/135/2019 bola určená aj druhá neprijateľná zmluvná podmienka. Avšak rozsudkom druhým v poradí č. k. 29Csp/135/2019-323 zo dňa 13.6.2022 žalovaná bola zaviazaná aj na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 793,93 eur s prísl, a v odvolacom konaní rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 7CoCsp/32/2022 – 446 zo dňa 30.1.2023 bola určená ďalšia zmluvná podmienka za neprijateľnú. Z vlastnej činnosti odvolacieho súdu je tiež známe, že žalobcovia žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie za úspešné uplatnenie spotrebiteľských práv vyplývajúcich práve z rozhodnutí č. k. 29Csp/135/2019-323 zo dňa 13.6.2022 v spojení s č. k. 7CoCsp/32/2022 – 446 zo dňa 30.1.2023 v konaní pred súdom prvej inštancie vedenom pod sp. zn. 18Csp/69/2023, ktorým bolo žalobcom priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150,- eur, pričom rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom rozsudkom sp. zn. 1CoCsp/9/2024 zo dňa 14.5.2024. V odôvodnení rozsudku sp. zn. 1CoCsp/9/2024 zo dňa 14.5.2024 odvolací súd konštatoval: „Pri neexistencii špecifických kritérií pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, okrem „primeranosti“, a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd prihliadal najmä na výšku žalovanou získaného bezdôvodného obohatenia a na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a za primerané okolnostiam považuje primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 150,- eur, ktoré pozostáva zo sumy 100,- eur predstavujúcej primerané finančné zadosťučinenie za to, že žalovaný sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohatil a zo sumy 50,- eur predstavujúcej primerané finančné zadosťučinenie za uplatnenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve o splátkovom úvere.“.

41. Taktiež aj žalovaná poukázala na iné súdne konanie, kde si žalobcovia proti nej uplatnili nárok na primerané finančné zadosťučinenie (Okresný súd Prešov, sp. zn. 7Csp/73/2022), nakoľko ako žalobcovia boli úspešní pri uplatňovaní svojich spotrebiteľských práv. Z uvedeného teda vyplýva, že súd prvej inštancie hoci konštatuje vo svojom rozhodnutí, že žalobcovia si obdobné nároky uplatnili vo viacerých konaniach, toto konštatovanie nemá reálny podklad, keďže nie je zrejmé, či táto skutočnosť má na výšku priznaného primeraného finančného zadosťučinenia dopad negatívny alebo pozitívny. K porušeniu práva na spravodlivý proces môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia, čím je strane sporu odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor súdu javí ako významná pre jeho rozhodnutie.

42. Pre odvolací súd je však zrejmé, že žalovaná vystupujúc so žalobcami do viacerých zmluvných vzťahov sa voči nim dopustila opakovaného porušovania noriem prijatých na ochranu spotrebiteľa. V súdnych konaniach pred súdom prvej inštancie vedených pod sp. zn. 29Csp/135/2019 a sp. zn. 32Csp/136/2019 boli posudzované zmluvy o splátkovom úvere, v ktorých chýbali podstatné náležitosti a ktoré obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že bola to práve žalovaná, ktorá nepostupovala s odbornou starostlivosťou a koncipovala obsah zmlúv o spotrebiteľskom úvere, pričom do nich neuviedla všetky náležitosti vyžadované zákonom alebo dojednávala také podmienky, ktoré odporovali zákonu, pričom žalobcovia ako spotrebiteľia obsah zmlúv ovplyvniť nemohli. Každý spotrebiteľ má právo, aby mu na podpis bola predložená taká zmluva, ktorá obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom. Ak by žalovaná dobrovoľne upustila od nedovoleného konania a prejavila voči svojim klientom čestnosť a snahu napraviť protiprávny stav, k súdnym konaniam vedených zo strán spotrebiteľov by vôbec nemuselo dochádzať.

43. Odvolací súd preto považoval odvolanie žalobcov v časti, ktorou súd žalobu zamietol za dôvodné. Odvolanie žalovanej odvolací súd za dôvodné nepovažoval. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 a v prevyšujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s použitím ustanovenia § 391 CSP.

44. V ďalšom konaní preto bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať výškou uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia nad priznanú sumu 10,- eur vo vyššie uvedených intenciách, rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu tak, aby primerané finančné zadosťučinenie zostalo na primeranej úrovni a zároveň aby bola naplnená funkcia účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany a pritom primerané finančné zadosťučinenie neslúžilo na finančné obohatenie sa žalobcov. Vzhľadom na osobitné okolnosti veci sa nateraz javí suma primeraného finančného zadosťučinenia určená limitom od 50,- eur do výšky 200,- eur za primeranú. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie výstižne odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP.

45. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie ako o trovách prvoinstančného tak i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

46. Čo sa týka nároku na náhradu trov konania žalovanej za pojednávanie dňa 22.10.2024, súd prvej inštancie poukázal, že procesne tieto trovy zavinili žalobcovia, ktorí sa na predvolanie súdu nedostavili a len sčasti žalobkyňa 1/ preukázala svoje ospravedlnenie zo zdravotných dôvodov, ktoré mohli oznámiť aj v predstihu, preto muselo byť pojednávanie odročené. S rozhodnutím o nároku na náhradu separátnych trov žalovanej za zmarené pojednávanie žalobcovia nesúhlasili, poukázali na neúčelnosť vylučku žalobcov a navrhovali aplikáciu ust. § 257 CSP.

47. Odvolací súd poukazuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o priznaní týchto separátnych trov konania v prospech žalovanej nezohľadnil všetky okolnosti zrejmých z doterajšieho priebehu konania. Žalobcovia v podanej žalobe, ale ani v ďalších svojich podaniach nenavrhovali vykonať dokazovanie svojim výsluchom. Na výsluchu žalobcov trvala žalovaná, hoci vo vyjadrení k žalobe (20.9.2023) nekonkretizovala, k čomu konkrétnemu sa majú žalobcovia. Na pojednávaní dňa 6.6.2024 hoci žalovaná uviedla, že žalobcovia neidentifikujú žiadnu ujmu, ktorá im vznikla alebo mala vzniknúť, ako sa to malo dotknúť a ako to ovplyvnilo ich osobný život, na ďalšom pojednávaní dňa 20.3.2025 pri výsluchu žalobkyne 1/ otázky položené žalovanou sa uvedeného ani nedotkli. Taktiež treba poukázať, že žalobkyňa 1/ svoju absenciu na pojednávaní ospravedlnila lekársym ošetrením (čo dokladovala písomnou správou) a žalobcu 2/ ospravedlnil ich advokát z dôvodu choroby. Neskôr žalobca 2/ predložil súdu tiež správu o jeho psychickom stave a s tým súvisiacou účasťou na súdnom pojednávaní.

48. Podľa čl. 13 Základných princípov CSP strany sporu konajú v styku so súdom osobne, ak zákon neustanovuje inak. Strany sporu môžu konať aj prostredníctvom zástupcu; napriek zastúpeniu môže súd stranu sporu vylúchnuť, ak je to potrebné a možné.

49. Podľa ust. § 92 ods. 2 CSP splnomocnenie udelené na celé konanie a splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené, je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana.

50. Vzhľadom na charakter nároku na primerané finančné zadosťučinenie (keď sa nevyžaduje preukázanie ujmy, a to ani potencionálnej ujmy a výška závisí od úvahy súdu) je dôležité tiež zodpovedať, či výsluch žalobcov vzhľadom na ich zdravotný stav bol v danom prípade potrebný, a či z hľadiska hospodárnosti konania by nepostačovali pre rozhodnutie súdu o nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobcami predložené listinné dôkazy a vyjadrenie ich zástupcu – advokáta. Preto súd prvej inštancie v novom rozhodnutí opätovne bude rozhodovať aj o nároku žalovanej na separátne trovy a zohľadní všetky skutočnosti a to z pohľadu aplikácie ust. § 257 CSP, na ktoré ustanovenie žalobcovia vo svojom odvolaní poukázali.

51. Záverom odvolací súd k otázke separátnych trov zdôrazňuje, že vždy je nevyhnutné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych skutkových zisteniach založených na rozmeroch každej pojednávanej veci. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť netypické, čo však nezbavuje

súd povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie. Spravodlivosť musí byť v procese, ktorým súd interpretuje a aplikuje právo, vždy prítomná ako hodnotový činiteľ. Spravodlivosť je hodnotovým princípom, ktorý je spoločný všetkým demokratickým právnym poriadkom. Nad každým vytváraním súdneho rozhodnutia sa nesie dvojaký imperatív: rozhodnutie musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé, preto úlohou súdu je nazeráť na zákon aj cez prizmu spravodlivosti

52. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP)) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 160 ods. 2 CSP dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.